

הכלכלנית שוברת המוסכמות תוקפת את התוכנית של יגאל הורביץ

וטוענת כי צעדיו הדראסטיים ישיגו את ההיפך ממה שהוא אומר

לאן מוביל הורביץ?

מאת אסתר אלכסנדר

אם הצעדים הכלכליים האחרונים של הממשלה הם חלק מתוכנית כלכלית מקיפה, כפי שטוענים בכלי התקשורת — הרי תוכנית זאת היא מירשם ל"הפיכת החברה שלנו לחברה שבה המיעוט העשיר יינהג מכל פירות המשק — כאשר הרוב, העוסק ביצורם, יילחם על קיומו יום ביומו.

כי מה פירוש הדבר — לבטל את הרי סובסידיות על החלב, החשמל והמים, ולדרוש את "העלות הריאלית" בשביל הלימודים בתיכון ובאוניברסיטה ועבור אישפוז בבית-חולים? פירוש הדבר, שלא הנוקקים לחלב ישו חלב, אלא מי שיש להם כסף; לא המוכשרים אלא העשירים ילכו לאוניברסיטה (כי מה יעשה צעיר מוכשר שאינו יכול לשלם את "העלות" שלו בלימודים?). הורים שאינם בעלי אמצעים לא ישלחו את ילדיהם לגן ולתרי כון, ולמי שאין כסף גם לבית-חולים — לא יתקבל.

מצב כזה כבר יש לנו היום בשטח הדיור. התוכנית מחילה מצב זה גם על

האמנם אכלנו לחם-חסד, שתינו חלב-חסד, התחממנו תימוס-חסד ולמדנו לימוד-חסד?

שטח החינוך, הבריאות, החימום והאוכל — והיד עוד נטויה. העצוב מכל בתוכנית, אם תתי גשם, הוא שדווקא העובדים בייצור רב של כל המוצרים החיוניים הי אלה, יום לא תשיג אותם. הם יעו בדו, ומישהו אחר יצרוך. הם, וזה הרוב, יפרנסו בכבוד שיכבד דקה אחרת.

מתנות

חינם

פיצויי ההתייקרות המובטחים לא יעזרו כאן. האם משהו כבר קנה דירה מתוספת-היוקר? או מן הפיצויים לקיצבות-הילדים ותשלומי-הסעד? גם הרי נוך וגם אישפוז לא נוכל לקנות מהם, אם התוכנית תפעל. כי לא די בכך שביי טול כה נרחב של סובסידיות כה רבות יעלה את רמת המחירים לגבהים בלתי ידועים עד כה, הוא יעלה גם את המחירי רים התיכונים של המוצרים החיוניים גיים האלה — המזון, החינוך, הבריאות ועוד, שעבורם דורשים לשלם את מחירם "הריאלי" — לגובה כוח שפיוזי בעד הרי רמת הכללית של המחירים לא יועיל, כמו במיקרה של הדיור. כמה סטודנטים יוכלו לשלם 200 אלף ל"י שכר-לימוד, בהתאם לעלות שלהם לאוניברסיטה, גם אם מקב לים תוספת-יוקר?

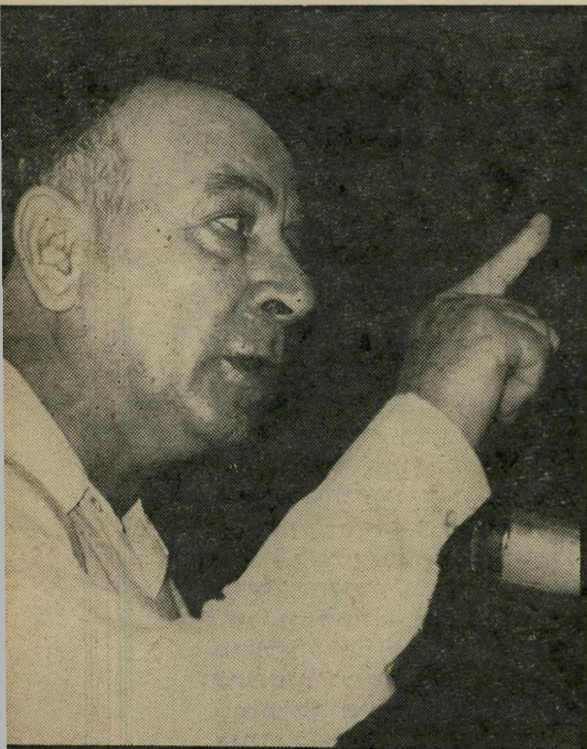
האמת היא שגם בקיצבאות יש שחיר קה. הסיבה היא שדווקא אותם הכלכלנים המטיפים לתשלום, "העלות הריאלית", רי הטוענים שיש לטפל במחסורם של השכרי בות הנפגעות מכך דרך קיצבאות. הם הרי מכריזים על קיצבאות אלה כאינפלציוני יות, ודורשים לקצצן. ממך נפשך? "עלות ריאלית", בלי פיצוי כמובן. זהו אידיאל לדידם.

כת מוצרים אלה בידו העשירים בלבד.

אין סימן לכך שבעידן הכלכלי החדש יבוטלו מיסים אלה. וזאת מן הסיבה שיצירת חברה מן הסוג שתואר לעיל מכונה בפי הכלכלנים "צימצום הבני קוש המיצרפי", שמטרתו המוצהרת היא לעצור את האינפלציה ולהקטין את הגרי עון במאזן-התשלומים. הסיבה המוצהרת לביטול הסובסידיות, ולדרישה לשלם "מחיר ריאלי" בעד השרותים הממשלתיים, היא לצמצם את האינפלציה דרך הקטנת התקציב הממשלתי, ודרך צימצום הביקוש הפרטי במשק. בתנאים אלה, בוודאי שלא יבוטלו מיסים.

כדי שאנחנו נתמוך בכל זאת בביטול הסובסידיות ובתשלום "עלות ריאלית" — כאילו משהו יודע מה זה בדיוק צריך לכלול — עבור המיצרנים החיוניים, הרי נאמר לנו שעד כה אכלנו לחם-חסד, שתינו חלב-חסד, התחממנו תימוס-חסד וגם למדנו בבתי-הספר שלנו לימודי-חסד, שלא לדבר על בריאות-החסד שבה זכינו בשרות הרפואי.

בעידן הכלכלי החדש חסד סדר מתנת-החינם מידו הממשלה. איזה

השר הורביץ

ידין הוא הציבור שתמיד יש לו "יותר מדי כסף" ו"הקונה כל דבר"?

כלכלנית אלכסנדר

ידין הוא הציבור שתמיד יש לו "יותר מדי כסף" ו"הקונה כל דבר"?

לא היינו הך, כפי שסבורים כלכלני נים רבים.

האם יש כאן צימצום בביקוש המיצרפי (סה"כ הביקושים במשק) בצריכה הפרטי טית? יתכן שכן וייתכן שלא. אך גם אם יש, אין בזה עזירת האינפלציה.

הרוב — וגם השר כץ, שביטא זאת ב"הופעה בטלוויזיה" — מסכימים שמדובר היום בצימצום הביקושים של אותו ציבור, ש"רוב הכנסתו הולך לצריכת המוצרים החיוניים, וזהו, כמובן, ציבור השכירים בעיקר (יש עוד קצת עניים, שאינם עובי דים). שיכבה זו או שהפסידה באינפלציה, או ששמרה על הקיים. בארצות-הברית, לפי החשבונות האחרונים, השכר הריאלי ירד מאז 1972 ב-8%. אינני חושבת ש"אצלנו המצב יותר טוב. בכל אופן, דבר זה לא הועיל נגד האינפלציה. גם אם ציבור זה הפסיד וגם אם שמר על הקיים — בשני המקרים כאחד לא הוא גרם ל"אינפלציה, כי בתנאים אלה לא יכול היה לגרום לה. אם יצמצמו עוד יותר את הביקושים — עם או בלי צימצום סך-כל הביקושים במשק — אין לזה כל נגיעה ישירה לאינפלציה.

מעניין שנגיעה בלתי-ישירה דווקא יש — אך בכיוון ההפוך, לכיוון של הגברת (המשך בעמוד 50)

אני מוכנה לקבל, שבאמת יש כאן חיס- כון ריאלי בתקציב-הממשלה. נכון אמנם שעליות המדד בעיקבות ביטול הסובסידיות יעלו את תשלומי הממשלה עבור ה"צימצום" לאיגרות-החוב הצמודות, עבור הקיצבאות הצמודות, עבור תוספות-היוקר של עובדיה וגם עבור קניותיה שתפחו — דבר זה נאמר עליידי הרבה גורמים ב"משק; ותשלומים אלה מבטלים כביכול את החיסכון בתקציב מביטול הסובסידיות. יות, דבר זה דווקא אינו קורה, כי התשלוי מים המוגברים מחמת העלייה במדד — שנגרמה עליידי ביטול הסובסידיות — מתכסים בעצמם דרך העלייה האוטומטית גם במיסים ובתכנסות האחרות של ה"ממשלה. כך שלממשלה נשאר חיסכון-נטו, בגובה של הסובסידיות המבוטלות. כך פועלת האינפלציה.

חיסכון

או עזירה?

נכון, יש כאן חיסכון ריאלי בתקציב. אבל אינני רואה כאן עזירת האנפ- לציה. האינפלציה קפצה כבר באופן חד-פעמי ביגלל ביטול הסובסידיות ועלית מחירי המוצרים החיוניים בשוקים — לזה כולם